

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.—. Za vse druge države in Ameriko K 5'60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljal na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inzerate, naročnino, reklamacije pa na upravnništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštne proste. — Inzerati: štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin. za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inzerati po dogovoru. Inzerati v tekstu, poslani in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjaviti: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Italijanski napadi odbiti.

Ob Doberdobski planoti, pred Gorico, pred Tolminom in pri Bovcu so bili Italijani z velikimi izgubami odbiti.

Dne 29. avgusta.

Posamezni italijanski napadi na soški fronti so postali včeraj večji in ljutejši, dosegli pa niso, kakor navadno nikjer nobenega uspeha. V odseku Doberdob smo pozno zvečer odbili artiljerijsko močno pripravljene napad na Monte dei sei Busi. Dopoldne sta 2 polka mobilne milice 4krat naskočila hrib sv. Mihela, vdrla na posameznih točkah v naše jarke, bila pa sta povsodi s težkimi izgubami vržena ven. Na goriško mostišče je prišel sovražnik pred nekaj časa saperski napad. Naši topovi in metalci min pa so vse sâpe, ki so se približale naši fronti, razrušili. Tolminsko mostišče se je nahajalo celi dan pod težkim artiljerijskim ognjem. Temu je sledil napad, ki so ga izvršili 2 polka in 2 alpinska bataljona in ki so ga naše čete v boju na nož, na pest odbile. Ravnotako brezuspešni so bili posamezni sunki, naperjeni proti mostu zapadno od Tolmina in v prostoru severno od tega prehoda, ter štiri napadi na fronto Mrzli Vrh-Sleme. Tudi napad izvršen z znatnimi silami v prostoru pri Bovcu se je ustavil. Tu kakor povsodi so ostale naše pozicije trdno v rokah braniteljev. Ob koroški fronti je precej mirno. V tirolskem obmejnem ozemlju trajajo topovski boji z naraščujočo silo.

Avstro-ogrski letalec nad Brescio.

Preko Chiassa poročajo, da se je pojavil dne 26. avgusta zjutraj ob pol 7. nad Brescio avstro-ogrski letalec, ki je vrgel z višine 300 metrov štiri bombe na tamkajšnjo orožno tovarno, vse so zadele. Šest delavcev je mrtvih, okoli 40 ranjenih med temi 10 težko.

Dne 30. avgusta:

Italijani so na celi primorski fronti vzdrževali artiljerijski ogenj menjajoče jakosti. Na več točkah

se je poskušala njihova pehota približati ter izvršiti manjše napade, pa so bili kakor vedno odbiti.

Odbiti italijanski napadi pri Sv. Martinu pred Tolminom in Bovcem.

Dne 31. avgusta:

Dva sovražna sunka pri Sv. Martinu ter po en napad na del tolminskega mostišča in na našo pozicijo v dolini pri Bovcu smo odbili.

O letalskem napadu na orožno tovarno v Bresciji.

Privatna poročila trdijo, da pri zadnjem letalskem napadu na Brescijo, so bili porušeni trije deli tamkajšnje orožne tovarne popolnoma. To pomeni za Italijo jako veliko škodo. Bombe, ki jih je metal avstrijski letalec, so zadevale tako točno, da je prebivalstvo sodilo, da je moral biti letalec človek, ki jako dobro pozna Brescijo. Ubityh oseb je 20, 80 težko ranjenih.

Hudi topovski boji na Tirolskem.

Dne 2. septembra:

Na tirolski fronti so Tonalske sâpore in na višinski planoti Lavarone—Folgaria poleg utrdb tudi naša opirališča Monte Maronio in Monte Coston pod sovražnim topovskim ognjem.

V koroškem obmejnem ozemlju so bili odbiti slabeyši italijanski napadi na Monte Peralba in sedlo Bladner.

Na primorski fronti trajajo artiljerijski boji z umerjeno silo. Tehnična dela sovražnika smo motili na več krajih z uspehom.

Vse pozicije na tirolski meji v naših rokah.

Glede na boje ob tirolski meji, razglša uradno najvišje poveljstvo za Tirolsko: Pozicija na Monte Maronia, severno od Monte Maggio, se nahaja, kakor tudi pozicije na Seikoflu (Sexten) in na Monte Piano (Ampezzo) v naši posesti; vsi napadi Italijanov so bili popolnoma odbiti.

Boji na Krnu.

Osem ur hoda je na Krn, ki je postal tako znamenit radi bojev, ki jih bijejo na tej višini naše vrle čete, ki umejo boriti se kakor levi in umirati kakor mučeniki. . . . Italijani hočejo z vso silo prodreti, kakor doslej še niso poskusili proti temu najsevernejšemu delu naše soške pozicije. Tam doli so globoko vkopani neposredno na vznožju hriba južno od Tolmina ležečega in skušajo priti bližje. Šestkrat so bili odbiti njihovi napadi, potem so mirovali. . . . Na Krnu, tej visoki kame-niti puščavi, raztezajoč se na eni kvadratni milj, so se vstavile naše čete, nekateri so že nad devet mesecev tu, kamor treba prinesiti s težkočami in s smrtno nevarnostjo vsak košček lesa, vsak požirek vode. Mnogo tovarne živine je že padlo v globeli, ali čez to pot, ako se to sploh pot more imenovati, smo spravili gor topove, in sicer so jih spravili ljudje 1400 metrov višje od mesta, kjer nismo mogli več uporabiti volov. Tudi Italijani so se potrudili, ali oni so spravili gor le svoje lahke topove. Italijani so poslali na Krn svoje elitne čete in berzarljere.

Mnogo so trpeli naši ljudje s prvega početka tu gori, ni bilo nobenega bivališča, kamor bi legli zvečer spat v zavetje, na gorko; v mrzlih nočeh pod milim nebom so trpeli kljub gorskim odejam in zimski obleki in kožuhom. Vsa kritja proti težkemu artiljerijskemu ognju Italijanov je bilo izsekati v skalovju. Dotlej si je bilo treba pomagati z vrečami s peskom napolnjenimi, bolje nekaj nego nič. Obilo žičevja so spravili gor in vili žice v kritjih ponoči, zjutraj pa so jih polagali tja naprej. Ko so se pri-rili Italijani precej blizu, smo bili že gotovi s svojo trdnjavo.

Krn ni samo trdnjava, kakor mesto se ti zdi, v katerem so postavljeni napisi za orientacijo in imena ulic, tako, kakor znajo napraviti to naše, vsega navajene, izurjene čete. Na severnih pobočjih je sneg, mrzlo je tudi, ko sije solnce, planink polno, krasne so te gorske zvezde. Razgled krasen: severno Mangert, južno beneška ravnina, globokovisnjevno morje. Ali kadar dobi Krn svojo kapo, potem se ne vidi 50 korakov daleč, pa tako blizu smo često tam pri italijanskih jarkih, tako da skoro lah-

PODLISTEK.

Rus.

V razstreljeni in opustošeni vasi je nekaj ječalo pod tlečimi tramovi. Dva moža neke čete sta mislila, da je pod tramovjem zapuščen otrok. Razmetala sta tedaj opaljeno lesovje in nasproti jima skoči — mal psiček, čegar barva je bila morda nekaj bela. Pomežikaval je v svitlobi ter cvilil tako otožno, da je mali Pavel, slabotnejši in umazanejši obeh vojakov, odlomil grizljaj svojega komisa in ga ponudil lačni živali. Grizljaj je hipno izginil v prazni želodec. Pavel se je namuzal in vojaka sta šla zopet svojo pot. Ko so bile razvaline že daleč za njima se eden vojakov slučajno ozre in zapazi, da hodi psiček za njima v istem koraku. Bil je takorekoč zadnja straža. To je bilo videti kaj smešno in onadva, vesela, da imata priložnost za smeh, sta se smejala. Pavel mu je dal zopet košček kruha, psiček pa je migal ponižno-veselo z repom. Tako je bilo sklenjeno trajno prijateljstvo in kužek je bil dodeljen armadi. Saj je bilo sedaj že tudi nemogoče, ga zapoditi. Praporščak je sicer menil, da je psiček vendar preveč bel in viden, a mislil tega ni resno in ko se je prepričal, da se psiček ne da prepoditi, se je udal. Pavel je krstil čveteronogatega prostovoljca: „Rus“, ker je le-ta pritekel k njima iz ruske vasi in ker

je bila to beseda, na katero je vsakdo neprenehoma mislil. Morda pa ga je spomnil na to ime tudi nadporočnik, kije na večer, ko je zagledal psička, zaklical: „Kakšen mali Rus pa je to?“ Vsekakor pa je dobil Rus določeno vojno službo. Nihče ga ni mogel zvabiti od njegove čete. Res, da je včasih obiskoval kompanijo, da celo bataljon, a zadovoljil se je vsakokrat le s kratko inšpekcijo in kaj naglo krenil zopet k svoji četi.

Kajti, pes je bil last cele čete, ne samo Pavlov. Čutil je sicer mnogo tovariškega prijateljstva do njega, a za svojega gospodarja ga ni smatral. Njegov gospodar je bila vsa četa, s katero je korakal noč in dan. Ta četa prihodnje tri dni ni prišla v sovražni ogenj in tako je imel Rus krasno življenje. Razvadili so ga. Vsem vojakom je bil nekaj spomin na mir in red, na domačo vas, na otroke, ki so se igrali s psi ali na lastno mladost. Zanje je bil presenečenje, razvedrilo, idila sredi vojne, edino, kar so mogli sedaj ljubiti in razvajati. Na ta način je bil Rus te tri dni bolj oboževan in imel je več jesti, kakor prej vse dni svojega pasjega življenja. Niti povedati ni mogoče, koliko konzervnih škatelej je še poleg tega polizal. In naj so bili vojaki še tako trudni, vedno so ga opazovali, se mu smejali in konečno zaspali s smehljajem na licu. Noči je prespal pri Pavlu, pokrit z njegovim plaščem in gorkota malega zamazanega telesa ga je veselila. Drugi vojaki so Pavla zavi-

dali za to uslugo, ki mu jo je izkazoval Rus. A Pavel je imel pravico do te ugodnosti, ker je Rusa pridobil četi.

Tretji dan pa so stali sovražniku nasproti, ki je bil kaj izvrstno zakrit in treba se je bilo zakopati. Ko se je začelo streljanje je postal Rus naravnost divji. Nedvomno se je spomnil, da se je ob takem ropotu že enkrat končala njegova sreča, da je že enkrat izgubil hišo, in gospoda. Besno je začel lajati in vojaki so se smejali. Naposled pa je izprevidel, da z bevskanjem nič ne opravi in postal je resen in tih. Pavel ga je zgrabil za tilnik in tiral ga je k sebi v jarek. Bila je to prva neprijaznost, ki jo je Rus doživel od svojega vstopa v armado. Tresel se je na vsem životu in Pavel je čutil bojazen živali. A pomagati ji ni bilo. Saj ga je obžaloval, a streljal je dalje. Streljala je sicer cela četa, a ko je streljal Pavel, je začutil, da mu liže Rus roke, v znak, da ga je razumel in da mu ne zameri trdega prijema. Streljanje je postajalo živahnejše, divje. Kroglice so udarjale in sedaj se tresoča živalica ni mogla več vzdržati tu doli v tej zemeljski kotlini. Pes plane skokoma z obupno-otožnim lajanjem proti sovražniku, kakor na juriš. Kar naenkrat se opoteče, pade, poskusi še par korakov in — obleži.

Pavel pa zaškriplje z zobmi, v očeh se mu zasveti solza in streljal je hitreje — besneje. . . .

ko z bajonetovo ostrino posežemo v nje. Ročne granate igrajo tu svojo veliko vlogo v tem hudem boju tu gori. Kdor se pokaže izza kritja, je izgubljen, drugače moštvo spi čez dan in se ne meni za artiljerijsko streljanje, ponoči pa pehota napada . . . Na vznožju skalnatga stolpa, presegajočega Krn, se nahaja „planota mrtvih“, ni zapisana ta planota na zemljevidu, ali v spominu vstane vsem, dokler bodo živeli . . . Strašne nevihte so tu gori, bliski in treski, strele ubijajo ljudi, toča pobije človeka in žival, da krvavita. Granate pa razbijajo skalovje in mečejo okoli drobce na vse strani, gorje mu, kogar zadenejo . . .

Naše čete so izborne, tudi humorja ne manjka na Krnu. Sinovi vseh narodov se lepo razumejo med seboj. Stori pa se tudi za nje, kar le moremo, v polni meri se vpoštevajo nepopisno težka borba in požrtvovalnost na krnskem bojišču, gori

v višini. Zdravi so naši junaki in vstrajni, v tem pa tiči naša zmaga.

Sramotno dejanje Italijanov v dolini Sugana.

Uradni list trdnjave tridentske „Risveglio Tridentino“, priobčuje celo vrsto sramotnih dejanj, ki so jih storili Italijani v dolini Sugana. V občini Fracena so ustrelili nekega šestletnega dečka, ki je kopal krompir in se ni takoj na ukaz odstranil, v občini Castelnovo so tudi ustrelili nekega šestletnega dečka. V bližini Olle pri Borgu so ubili s puškinim kopitom 70letnega starčka, ki je šel z vojaki kot kažipot, pa ni mogel dalje zbog utrujenosti. V Kraju Telne so italijanski vojaki grozili neki nuni s smrtjo in jej ukradli 80 kron, v Carikanu so ukradli nekemu dekletu 100 kron. „Risveglio“ dostavlja, da bo treba tako kroniko najbrže nadaljevati.

Očiščenje Galicije.

Ruska fronta v vzhodni Galiciji predrta.

Dne 28. avgusta.

Naše, v vzhodni Galiciji stoječe armade, so prodrle pred tedni zgrajeno rusko fronto ob Zloti Lipi na več točkah. Bojevale so se pri tem na častnem polju prvih velikih bitk, ki so se vršile na začetku vojne vzhodno in jugo-vzhodno od Lvova in katerih prvo obletnico obhajamo te dni. Tako vzhodno od Przemyslanov, kakor tudi zapadno od Podhajce in Monasterzyske, smo vdrl v sovražne črte. Med Gologorami in Brzezanimi smo zavzeli ruske pozicije v razdalji 30 kilometrov; pri tem so jurišali med Gologorami in Dunajom avstro-ogrske polki, pri Brzezanih pa naše in nemške čete. Porazeni sovražnik, ki je pustil 20 častnikov in 6000 mož kot vjetnike, je brezuspešno poskušal dobiti izgubljene pozicije s protinapadi nazaj. Moral je bojišče zapustiti ter se je pričel na celi fronti umikati.

Tudi vzhodno od Vladimira Volinskega je prišlo do obsežnejših bojov. Armada feldcajgmojstra Puhalla je vrgla sovražnika v smeri proti Lucku nazaj ter ga začela zasledovati.

Severno od Pripjetskih močvirij se bližajo naši zavezniki mestu Kobrin od juga in zapada.

Pri Kamjenjcu Litovskem se boreče avstro-ogrske čete so vrgle sovražnika iz njegovih pozicij severno in vzhodno od tega mesta.

Rusi se na celi vzhodno-gališki fronti umikajo.

Naši uspehi vzhodno od Vladimira Volinskega in ob Zloti Lipi so strli ruski odpor na fronti 250 km. Goreči kraji in razrušene naselbine povsodi označujejo umikanje. Število vjetnikov, ki smo jih dobili v roke, se je zvišalo na 10.000.

Čete generala kav. barona Pflanzerja Baltina, pri katerih prodiranju so preizkušeni hrvatski polki in pehotni polk št. 52 zopet pokazali svojo hrabrost, sledijo sovražniku na Buczac. Iz nemških in avstro-ogrskih sil sestavljena armada generala Bodmerja prodira čez Podhajce in proti Zlovnowu. Od Rusov zažgano mesto Zlotow je v posesti armade gen. kav. Böhm-Ermollija. Armadni zbori fcm. von Puhalla so porazili več sovražnih zadnjih kritij ter so ostali sovražniku, ki se umika na trdnjavo Luck, za petami.

Pri Kobrinu, kjer pridobivajo naši zavezniki nadalje na prostoru, so Rusom odprta pota le še proti severovzhodu. Avstro-ogrske sile so dospele v okolici Sereševa do jugovzhodnega roba Bjelovješke pušče.

Olita v nemških rokah.

Dne 28. avgusta.

Pri Brestu Litovskem porazene ruske armade so v polnem umiku na obeh straneh železnice, ki drži v Minsk. Čete nadvojvode Jožefa Ferdinanda so korakale skozi goreče mesto Kamjenec Litovski ob Lesni. Nemške vojne sile zasledujejo od zapada in juga v smeri na Kobrin in pri Kovlu.

Boji armadne skupine generala feldmaršala von Hindenburga pri Bavsku Schönbergu in v okolici vzhodno od Kovna trajajo. 2450 Rusov je vjetih, 4 topovi in 3 strojne puške so vplenjene. Jugovzhodno od Kovna je sovražnik porazen. Rusi so izpraznili trdnjavo Olita, ki smo jo mi zasedli. Dalje proti jugu prodirajo čete na Njemen. Prehod čez odsek Berečovke, vzhodno od Osovjeca je izvojevan; zasledovanje je v teku na celi fronti med Sohovalami (ob Berečovki) in Bjelovješkim lesom. Dne 25. in 26. avgusta je vjela armada generala von Gallwitza 3500 Rusov.

Ruski poraz jugovzhodno od Kovna.

Jugovzhodno od Kovna so nemške armade strle trdovratni sovražni odpor. Čete sledijo umikajočim se Rusom. Gozdna pokrajina vzhodno od Avgustova je prekoračena. Dalje proti jugu so dospeli v zasledovanje do črte Dombrova—Groddek — odsek Narevke, vzhodno od mesta Nareva.

Armada skupina generala feldmaršala von Mackensena je med boji z zadnjimi kritji Ruse potisnila do črte Poddubno ob cesti v Prizano—

Tevle—Kobrin. Naši od juga sem prodirajoči zavezniki so zasledovali sovražnika do blizu Kobrina.

Mesto Narev zasedeno.

Armada skupina generala feldmaršala von Hindenburga je v bojih severo-vzhodno od Bauska in Schönberga sovražnika porazila. Vjeli smo nad 2000 Rusov, vplenili 2 topa in 9 strojnih pušk. Sovražni sunki proti posameznim delom naše fronte, med krajema Radziviliški in Svjadoše, so bili odbiti. Jugovzhodno od Kovna čete generalobersta von Eichhorna zmagovito prodirajo. Med Bobrom in Bjelovješkim lesom se vrši zasledovanje. Mesto Narev je zasedeno.

Armada skupina generala feldmaršala princa Leopolda Bavarskega prodira v Bjelovješki les in čez Lesno—Pravo, katere vzhodni breg je ob dolenjem teku že zavojevan.

Armada skupina generala feldmaršala von Mackensena je pri zasledovanju prekoračila cesto Kamjenec Litovsk—Miseziče.

Med rekama Muhavico in Pripjetom ženejo naše čete sovražnika pred seboj. Nemška konjenica je porazila sovražno kavalerijsko divizijo pri Samareh ob cesti Kovel—Kobrin.

Vsi ruski naperi so zaman.

Dne 30. avgusta.

Armade generalov Pflanzerja, Baltina in Bothmerja so prodrle do Strype. Sovražnik je v raznih odsekih ozemlja poskušal zavezati naše zasledovanje, bil pa je povsodi pognan nazaj; zlasti trdovraten odpor smo morali streti ob dolenjem potoku Koropiec. Čete generala von Böhm-Ermollija so vzhodno od Zloczowa in na črti, ki poteka od Bialy kamna čez Toporow proti Radziechowu zadele na močno zasedene pozicije. Napadle so sovražnika ter ga na številnih točkah fronte porazile. V Volhiniji so pridobile naše, pri Lucku pritiskajoče čete, zopet na prostoru. Izstrgale so sovražniku Svinjuhe in druge trdovratno branjene kraje. C. in kr. čete, ki se bore v Bjelovješki pušči, so premagale Ruse pri Serešovu ter jih zasledujejo proti Pruzanom.

Nemške čete se bližajo Grodnu.

Dne 30. avgusta.

Čete generala von Belowa se bore za moščišče južno od Friedrichstadta.

V bojih, vzhodno od Njemena, je dospela armada generalobersta von Eichhorna v okolico severo-vzhodno od Olite. Vjela je nadaljnih 1600 sovražnikov, in osvojila 7 topov. V smeri na Grodno smo vzeli v naskoku Lipsk ob Bobru, prisilili sovražnika, da je zapustil odsek Sidre ter prekoračili Sokolko. Vzhodni rob gozdov, severovzhodno in vzhodno od Bjelostoka, je na več točkah dosežen.

Da omogočijo umikanje svojih zadnjih skupin po močvirnatem ozemlju, vzhodno od Pruzanov, so se Rusi na črti Podobno, v okolici južno od Kobrina, še enkrat spustili v boj. Bili so poraženi, navzlic temu, da so se že odkorakajoči oddelki še enkrat vrgli v boj. Pomagalo jim tudi ni nadaljevanje v vojni zgodovini vseh časov nezasišne metode, da so v varstvo svoje bežeče armade gnali prebivalstvo svoje lastne dežele, in sicer na tisoče zlasti žen in otrok, ki jih vlečejo pri umikanju seboj, v naše napade.

Rusi poraženi pri Lucku. — Ljuti ruski protisunki ob Strypi.

Dne 31. avgusta.

Sovražnika, na katerega smo zadeli severno in severo-vzhodno od Lucka, smo vrgli včeraj med ljutimi boji nazaj. Pustil je v naših rokah 12 častnikov, čez 1500 mož, 5 strojnih pušk, 5 lokomotiv, 2 vlaka in mnogo vojnega materijala. Tudi pri Svinjuhih, Orehovu, Radzejohovu in Turzah so prisilile naše čete Ruse, da so se umaknili naprej. Z običajno hrabrostjo so jurišali polki budimpeštanske armadne divizije v prostoru od Radzejohva močno okopano črto. Ob Strypi se borimo za prehode; pri tem zadržujejo Rusi naše zasledo-

vanje na posameznih točkah z ljutimi protisunki. Naše, severno od Kobrina se boreče bojne sile, so prodrle pri Pruzanih ob gorenjem Muhovjecu.

Nemške čete pred zapadno fronto Grodna.

Dne 31. avgusta.

Boj za moščišče, južno od Fridrihštata še traja.

Vzhodno od Njemena so prodrle naše čete proti železnici, ki veže Grodno z Vilnem. Vjele so 2600 sovražnikov. Na zapadni fronti trdnjave Grodno smo dospeli do okolice Novega Dvora in Kusnice. Pri Grodnu je opustil sovražnik pred našim napadom svoje pozicije ob vzhodnjem robu Bjelostoškega lesa.

Armada skupina generala feldmaršala princa Leopolda Bavarskega je prehod čez gorenji Narev mestoma že izvojevala. Desno krilo armadne skupine prodira na Pruzane. Armada skupina generala feldmaršala von Mackensena je v zasledovanju dosegla odsek Muhovjeca. Sovražna zadnja kritja so bila poražena. Vjeli smo 3700 sovražnikov.

Naše čete so zasedle trdnjavo Luck.

Reinerjev pešpolk je vdrl v mesto Luck ter pregnal sovražnika. — Novi uspehi v vzhodni Galiciji.

Dne 1. septembra.

Trdnjava Luck je od včeraj v naših rokah. Staro-preizkušeni salcburško-gorenjeavstrijski pešpolk „nadvojvoda Reiner št. 59“ je vrgel Ruse z kolodvora in iz z okopi zavarovanega barikadnega taborišča severno od kraja ter je vdrl istočasno z bežečim sovražnikom v mesto, ki je bilo do večernih ur očiščeno. Porazeni sovražnik se je umaknil proti jugu in jugozapadu.

Pri Bialikamnu, v severovzhodni Galiciji je predrla armada generala von Böhm-Ermollija sovražno črto v razdalji 20 kilometrov.

Dvojni poraz, ki je tako doletel sovražnika, je prisilil vse še zapadno od Styra se boreče ruske sile k umikanju za to reko. Umikalno kretanje sovražnika se je razširilo tekom današnjega jutra tudi na fronto pri Zborowu, katero je včeraj osvojila armada generala von Bothmerja.

Ob Strypi se še vrše boji. Eden ruskih napadov je včeraj potisnil eno nemško in eno avstrijsko brigado pri Kozowu za nekaj kilometrov nazaj. Naše čete so izvršile, da preženejo sovražnika, sunek z boka; to je dalo Rusom povod, da so se jadrno umaknili na vzhodni breg Strype, še predno se je uveljavil učinek našega sunka. Tudi severno od Buczacza smo zavrnili več sovražnih napadov, pri čemer je imel sovražnik težke izgube.

Nemške čete pred Grodnom.

Dne 1. septembra.

Armada skupina generala feldmaršala von Hindenburga nadaljuje boje vzhodno od Njemena. Na zapadni fronti Grodna stoje naše čete pred zunanjo utrdbeno črto. Med Odelskom (vzhodno od Sokolke) in Bjelovškim lesom smo zasledovali naprej.

Armada skupina generala feldmaršala princa Leopolda Bavarskega je prekoračila gorenji tek Nareva. Severno od Pruzanov je potisnjen sovražnik v močvirnato ozemlje nazaj.

Armada skupina generala feldmaršala von Mackensena zasleduje naprej, kjer se je sovražnik postavil v bran, ga je porazila.

Čete generala grofa Bothmerja so proti trdovratnemu sovražnemu odporu jurišale višine vzhodnjega brega Strype pri Zborowu in severno od tega kraja. Prehodni zastanek vsled ruskih protisunkov je bil po njihovem odbitju premagan.

Število vjetnikov, ki so jih ugrabile nemške in avstro-ogrske čete od 2. maja po začetku splošnega vojevanja v Galiciji je sedaj narastlo na daleč nad 1 milijon.

Naše čete so zavzele Brody ter prodirajo čez državno mejo.

Dne 2. setembra.

V ozemlju Volhinjskega trdnjavskega trikota pričeto zasledovanje Rusov napreduje dobro. Naše bojne sile so prekoračile od Lucka navzgor Stryr v široki fronti.

Tudi v vzhodni Galiciji se sovražnik znova umika. Čete generala von Böhm-Ermolli so vkorakale v Brody in prodirajo vzhodno od tega mesta čez državno mejo. Severno krilo generala grofa Bothmerja zasleduje na cestah, ki vodijo od Zborowa proti Zaločam in Tarnopolu. Porazeni sovražnik se umika proti Seretu.

Armada generala Pflanzer-Baltina je vrgla Ruse včeraj po hudih bojih čez višine vzhodno od spodnje Strype nazaj; s tem je bila tudi fronta od Dnjestru do izliva Sereta omajana in prisiljena umakniti se. Za ruskimi pozicijami ob besarabski meji gori obilo vasi.

Severovzhodno od Kobrina bojujoče se c. in kr. čete ženejo skupno z našimi zavezniki sovražnika počasi v močvirje in gorenje Jasjolge nazaj.

Zunanja zapadna črta Grodna osvojena.

Dne 2. septembra.

Armada skupina generala feldmaršala von Hindenburga je ob železnici Vilno-Grodno jurišala včeraj utrdbo kraj Černokovale. Pri Mereču napreduje napad.

Na zapadni fronti Grodna je padla zunanja utrdbeni črta. Severo-nemški domobranci so jurišali včeraj utrdbo št. 4. ležečo od ceste Dombrovo-Grodno. Posadka, 500 mož, je bila vjeta. Pozno zvečer smo osvojili z badenskimi četami dalje proti severo-zapadu ležečo utrdbo 4 a s 150 mož posadke. Rusi so nato opustili ostale utrdbe zapadne fronte.

Vzhodno od gozda pri Bjelostoku smo po bojih zasedli prehode čez Svisloč od Makarovca (jugo-vzhodno od Odelska) navzgor.

Armada skupina generala feldmaršala princa Leopolda Bavarskega je izvojevala izhod na severo-vzhodnem robu Bjeloveškega lesa. Z napadom se je ponoči polastila prehodov čez Jasjoldo v močvirnatem ozemlju, severno od Pruzane. Vjeja je 1000 sovražnikov.

Razbitje ruske armade.

Glavni uspeh bojov pri Brest-Litovskem je ta, da se je ruska armada razcepila na dva dela. Iz Vilne na Rovno vodi sicer železnica, a ena proga ne zadostuje, da bi se vzdržala zveza med velikimi armadami in da bi se moglo vojaštvo premikati sem ali tja, kakor kaže potreba. Kar so Rusi najbolj poskušali preprečiti, to se je vendar zgodilo: Njihova armada ni več enota od enega konca do drugega. Samo daleč v notranjosti Rusije bi se mogla oba dela združiti, dočim imata centralni državi mnogo strateških železnic. Rusi so sicer vteli pravi katastrofi, ali mnogi porazi, ki so jih doživeli, zaležejo ravno toliko, kakor katastrofa.

Novi načelnik ruskega generalnega štaba.

Dosedanji načelnik generalnega štaba velikega kneza vrhovnega poveljnika gen. Januškevič je imenovan za vojaškega pomočnika kavkaškega namestnika. Vrhovni poveljnik na severozapadni fronti general Aleksejev je imenovan za načelnika generalnega štaba vrhovnega zapovednika velikega kneza Nikolaja.

Rezultati letošnje velike ofenzive proti Rusiji.

Wolffov urad poroča iz velikega glavnega stana: V trenutku, ko so dospele naše operacije vsled poraza notranje ruske obrambne črte do gotovega odseka, je podučno si kratko predočiti dosedanja rezultat ofenzive, ki je pričela 2. maja s predretjem pri Gorlicah. Jakost ruskih vojsk, na katere je sčasoma zadel naš sunek smemo ceniti na približno 1.400.000 mož. V bojih jih je bilo 1.100.000 vjetih in najmanj 300.000 ubitih in ranjenih, če računamo izgube (brez bolnikov) s 30% števila vjetnikov. Ta vsota pa je gotovo še večja. Kajti odkar poskuša ščititi sovražnik svoje naglo umikanje brez ozira na človeške žrtve, samo da bi rešil ostanke svoje artiljerije, je utrpel naravno ogromne krvave izgube. Reči torej smemo, da so armade, na katere je zadela naša ofenziva, enkrat popolnoma uničene. Ako se navzlic temu nahajajo na bojiščih še ruske čete, je to razlagati tako, da je sovražnik pritegnil divizije, ki so bile v južni Rusiji pripravljene za ofenzivo proti Turčiji, da je nadalje pripeljal iz notranjosti države na pol izvežbano nadomestno moštvo in da je končno premaknil mnogo vojakov iz onih front, ki niso toliko občutile našega pritiska proti severu. Vsi ti ukrepi pa niso mogli preprečiti usode.

Iz Galicije, Poljske, Kurlandije in Litavske je sovražnik pregnan. Njegova sklenjena fronta je raztrgana, njegove armade se valijo v dveh popolnoma ločenih skupinah nazaj. Nič manj, kakor 12 trdnjav, med njimi 4 velike in moderno izgrajene, je prišlo v roke naših hrabrih in zvestih bojnikov in s tem tudi zunanja in notranja varstvena črta ruske države.

Ruske notranje razmere.

Odkar je bila ruska armada prisiljena, da se je začela umikati, se je izvršil v Rusiji velik preobrat. Najprej se je to pokazalo v dejstvu, da se je ruska vlada začela približevati narodu. Vojni minister Suhomlinov in štabni šef Januškevič sta bila odstavljena. Tudi v ministrstvu so se zgodile važne spremembe. Sicer so vsi novi ministri več ali manj pripadniki konservativnih strank, toda z birokracijo, ki je kriva razmer, vsled katerih se mora ruska armada umikati, nimajo nobenih stikov. Ustanovljena je bila polparlamentarna preiskovalna komisija, da dožene krivce sedanjih razmer in ta komisija je dostavila že celo vrsto uradnikov, guvernerjev in njihovih namestnikov. Zdaj se vse bolj kaže, da se zgode nove spremembe v ministrstvu in sicer take, da bo novo ministrstvo po svoji sestavi dokaz, da je gospodstvo birokracije pri kraju. Za nadaljevanje vojne so vse stranke v dumi, glede končnega uspeha vojne pa vladajo različni nazori. Eni so mnenja, da ima Rusija take človeške rezerve, da jih skoraj ni izčrpati, da bodo Dardanele kmalu padle in bo lahko Rusija prodala svoje žito in dobila kar treba vojnega materiala. Končno pa da

bo tudi domača industrija kmalu sama mogla preskrbovati armadi vsaj najpotrebnejši material. Drugi pa so mnenja, da je položaj za Rusijo jako težak. Človeških rezerv je pač dovolj, ali za izvežbanje teh rezerv je premalo časa na razpolaganje. Na zavzetje Dardanel ni zanesljivo računati, vsekakor pa bo poteklo še mnogo mesecev, predno bodo Dardanele odprte. Na lastno industrijo pa že celo ni računati. Najbolši del ruske industrije je bil na Poljskem in v Kurlandiji in ta je uničen. Kar ni prišlo Nemcem v roke, to so Rusi sicer odpeljali, a četudi so rešili cele vlake strojev itd., je vendar vse zmešano in se dolgo in dolgo časa ne bo moglo rabiti. Rusija to tudi sama ve in zato je naročila v Ameriki za 150 milijonov dolarjev strojev za izdelovanje vojnih potrebščin. Končno je zelo vpoštevati tudi to, da ni izvežbanih delavcev. Na Poljskem in v Kurlandiji je bilo industrijalnega delavstva precej, v pravi Rusiji pa ga ni skoro nič. Iz navadnega kmeta se pa ne da napraviti kar v kratkih tednih industrijalnega delavca.

Ureditev razmer v Varšavi.

„Mysl niepodlega“ piše odobreno od nemške cenzure: Varšavski zapovednik grof Arnim je izjavil, da nemške oblasti ne morejo priznati v Varšavi drugih čet, kakor nemške. List pristavlja: Varšavo so zavzele le nemške čete, ne pa avstrijske ali poljske legije, in kakor izjavlja načelnik tiskovnega urada Cleinov, je smatrati nemško okupacijo Varšave za izvršeno in Poljaki v kraljevini (ruski Poljski) se morajo obnašati ravno tako kakor njihovi rojaki na Poznanjskem. To odkritosrčno in iskreno stališče nemških oblasti omogočuje Poljakom, da vedo, pri čem da so.

V osvojeni Poljski.

Za gubernatorja poljskega glavnega mesta Varšave je imenovan generallajtnant Etdorff. Mestno upravo vodi poseben, od gubernatorja sestavljen meščanski odbor, ki je sklenil, najeti za nujne izdaje potrebno posojilo 5 milijonov rubljev. Nemške oblasti so uvedle v Varšavi monopol na moko, meso in premog.

V osvojenih poljskih okrajih je bila izdana posebna jezikovna naredba, ki določa, da morajo biti vsi javni in privat. napisi sestavljeni v nemškem in poljskem jeziku, in sicer pravilno in z enako velikimi črkami. Ruski napisi so prepovedani in se morajo odstraniti do najpozneje 31. decembra 1915. Pripustni pa so poleg nemško-poljskega teksta tudi napisi v židovskem žargonu.

Za vse pod nemško upravo se nahajajoče osvojeno ozemlje na vzhodu je bil določen generalguverner in sicer general Beseler. Za šefa njegovega štaba je bil imenovan generalmajor von der Esch, ki je pripadal dosedaj kot vojaški pooblaščenec višjega poveljstva na vzhodu civilni upravi na Poljskem. Dosedanja civilna uprava Poljske levo Visle bo preložena v Varšavo in ji bo podrejena vsa Rusko-Poljska.

Ruska дума.

Vesti iz Petrograda zatrjujejo, da bo sestavil predsednik dume Rodzijkanko parlamentaričen koalicijski kabinet, v katerem bodo zastopani predvsem oktobristi, pa tudi kadeti in člani centra. Nacionalisti bodo najbrž izključeni.

Nemško-francosko-angleška vojna.

Položaj na francoski fronti.

V Champagni in na višinah ob Maasi smo z razstrelitvijo uničili francoske okopne naprave.

V Vogezi smo z lahke to zavrtili slaboten francoski sunek.

Lingekopf zopet v nemški posesti.

Dne 2. septembra.

V Vogezi, severno od Münstera, smo z našim napadom dne 31. avgusta zopet osvojili dele jarkov, ki smo jih bili v bojih od 18. do 23. avgusta izgubili v prilog Francozom. Sieme Lingekopf-Barenkopf je s tem zopet v naši posesti. Protinapade smo odbili. Vjeli smo 72 alpincev, vplenili 3 strojne puške.

Nad Avocourtom (severo-zapadno od Verduna) je bilo neko francosko letalo sestreljeno od našega bojnega letalca. Padlo je goreče na tla.

Silni boji v Flandriji.

„Standard“ javlja, da obstreljujejo Nemci belgijske pozicije, v Flandriji z nezasišeno ljuto. Pri Dixmuidenu se vrše boji z ročnimi granatami.

Beg angleškega dvora iz Londona.

Kraljevi dvor se seli iz Londona dne 10. septembra. Kralj in kraljica sta glavno mesto že zapustila. Vzrok: strah pred Zeppelini.

Delo nemških podmorskih čolnov.

Nemški podmorski čolni so potopili v zadnjem času 6 angleških parnikov.

Turčija proti štirizvezi.

Boj za Carigrad.

Na dardanelski fronti je sovražnik dne 27. avgusta pri Anaforte po artiljerijskih pripravah z morja in s kopnega napadel naše desno krilo pri Kireč—Tepeu in naše središče južno Asmak—Derea. Sovražnik je bil na obeh mestih nazaj vržen in je imel velike izgube, ne da bi bil dosegel kak uspeh. Pri Kireč—Tepeu je bil en sovražni bataljon popolnoma uničen. Sovražnik je napravil tri napade na naše središče, pa je bil vselej z velikimi izgubami odbit. Izstrelki naše artiljerije so opetovano zadeli neko sovražno križarko in neko transportno ladjo. Pri Adi Burnu je bilo v noči od 26. na 27. avgusta živahno artiljerijsko streljanje; ena sovražna transportna ladja in en demorcker sta bila od naše artiljerije poškodovana. Pri Sedilbahru običajno artiljerijsko ter infanterijsko streljanje. Sovražnik je dne 28. avgusta ponovil svoje 26. in 27. avgusta proti odseku Anaforta izvršene napade. Sovražni navalni so bili v zadnjih treh dneh posebno trdovratni. Navzlic temu smo vrgli sovražnika popolnoma nazaj, pri čemur je imel velikanske izgube. S protinapadi smo zopet osvojili nekaj od sovražnika zasedenih jarkov v našem centru; pri tem smo pobili v jarkih se nahajajoče sovražne vojake. V bojih zadnjih 2 dni je imel sovražnik 10.000 mrtvih. Naše izgube so razmeroma majhne. Naši letalci, ki so se boja udeležili, so uspešno obmetavali sovražnikove pozicije in taborišča.

Položaj na Galipoliju.

O zadnji angleški akciji v Dardanelah izveemo: Angleži so svoje pozicije pač razširili, toda te nove pozicije bo tem lažje napasti. Turške pozicije so tako trdne kakor poprej.

Velikanske izgube zaveznikov.

Po daljnih poročilih iz Dardanel so izgube Angležev in Francozov v najnovejših bojih pri Anaforti vedno večje. Severno od Azmakdere samo, kjer so bili napadi sovražnika razmeroma šibkejši se je štelo 3400 mrtvih. Izgube sovražnika morajo biti v odsekih, kjer je bil boj hujši, mnogo večje.

Italijanske čete na Galipoliju?

Atenske vesti vedo poročati, da prepeljavajo Italijani številne čete pred Dardanele. Italijani se bodo tam borili pod francosko-angleškim vrhovnim poveljstvom.

Italija v Afriki.

Od pristojne strani se poroča, da koraka veliki Senusi na čelu kakih 10.000 mož, ki so oboženi s topovi in strojnimi puškami in katere vodijo nemški in turški oficirji, proti Tripolitani. Italijanska vlada je poslala ojačenja v Tripolis.

* * *

Rusija in Balkan.

Po došli poročilih se smatrajo Srbi po postopanju entente za izdane in prodane. Rusijo zastopa v Nišu, in na Cetinju le en atašé. Ruski poslanik v Sofiji rešuje tudi vse posle z Nišem. Rusija stoji pri pogajanjih entente v ozadju, kar si v Nišu tako tolmačijo, da si hoče Rusija ohraniti odprta zadnja vrata.

„Times“ o balkanski krizi.

Londonska „Times“ javlja, da je diplomatska kriza na Balkanu privrela do viška. Centralni državi se trudita na vse načine, da bi se povečala nasprotja med balkanskimi državami, zlasti med Bolgarsko in njenimi sosedi. Centralni državi silita Bolgarsko, na začne proti svojim sosedom vojno, medtem ko hoče četverozveza ohraniti mir (?). Ni izključeno, da se Venizelosu posreči poravnava, a pot do nje mora previdno iskati. Venizelos bi raje imel direktna pogajanja med balkanskimi državami, toda končna ureditev mora biti prepuščena četverozvezi.

Srbi v Albaniji.

Po poročilih iz Albanije so nadomestili Srbi svoje albanske čete s črnovojniki in orožništvom. Vsa uprava je vojaška. Kristjani se boje mohamedanskih uporov, zlasti tam, kjer so srbske garnizije prav maloštevilne.

Lastnoročno carjevo pismo srbskemu kralju.

V Niš je prispel ruski general knez Urusov, da izroči kralju Petru lastnoročno pismo carja Nikolaja.

Srbija se hoče z Bolgarijo direktno pogajati.

Po sporočilih iz kompetentnega vira zahteva srbska vlada direktna pogajanja z Bolgarijo radi odstopa makedonskega ozemlja. Pasić je baje pripravljen odstopiti Bolgariji ozemlje do Vardarja, ako prevzame ententa garancijo, da bo dobila Srbija kompenzacije v Bosni in Albaniji. Tu smatrajo za izključeno, da bi se Srbija ali Grška uklo-nili glavni bolgarski zahtevi, da morajo bolgarske čete makedonsko ozemlje takoj zasesti.

Pred novimi podjetji srbske armade?

Francoski listi objavljajo ukaz srbskega ministrstva, da se morajo vsi v inozemstvu se nahajajoči srbski državljani od 18. do 50. leta nemudoma vrniti v domovino pod orožje.

Promet na srbskih železnicah.

Vodstvo srbskih državnih železnic je obvestilo ravateljstvo bolgarskih železnic, da je do preklica ustavljen transitemet po srbskih železnicah. Baje je ostavljen tudi osebni promet.

Srbski odgovor četverozvezi.

Kakor javljajo iz Niša, je srbska vlada izročila odgovor četverozvezi dne 25. avgusta. Srbija akceptira predloge entente ter je pripravljena privoliti v teritorialne koncesije v Bolgariji, toda le pod sledečimi pogoji:

Prvi del kompenzacij, med njimi vardarsko ozemlje, bo izročila Srbija v trenutku, ko nastopi Bolgarija proti Turčiji, drugi del pa šele pri sklepu miru.

Bolgarski politiki izjavljajo, da pod temi pogoji sporazum med Srbijo in Bolgarijo ni mogoč in pričakujejo nadaljna pogajanja med entento in srbsko vlado.

Srbsko-bolgarska kriza.

Nemški listi poročajo iz Sofije: Po informacijah iz dobro podučenih krogov, je vsled nastopa srbske vojaške stranke proti prepustitvi makedonskih delov Bolgariji, takorekoč izključeno bolgarsko-srbsko sporazumljenje. Ministrski predsednik Pasić je šel dne 25. avgusta v glavni stan, kjer je imel posvetovanje s prestolonaslednikom Aleksandrom, z generalom Putnikom in še z nekaterimi višjimi oficirji. Prestolonaslednik in njegovi vojaški svetovalci so na tem posvetovanju nastopili proti zadnjim sklepom ministrstva, češ, da segajo dosti predaleč. Zahtevali so, naj se v odgovoru četverozvezi obljubi, odstop srbskega ozemlja Bolgariji, s pogoji, ki obsegajo pravzaprav odklonitev bolgarskih minimalnih zahtev. V nedeljo so bili diplomatični zastopniki četverozveze pri ministrskem predsedniku Pasiću, da izvedo, kakšen bo odgovor Srbije. Na dana pojasnila so zastopniki četverozveze prosili Pasića, naj odloži končni odgovor, ker namerava četverozveza svoje predloge v nekaterih točkah premeniti. Zato je najbrž merodajno spoznanje, da se je bati diplomatskega neuspeha. Ni znano, če so zastopniki četverozveze izročili nov predlog. Zdi se, da srbski vojaški krogi nočejo privoliti v to, kar zahteva Bolgarska kot temeljni pogoj sporazumljenja.

Položaj v Srbiji.

Nemški listi poročajo: V Srbiji se borijo sedaj tri struje; ena odklanja vse teritorialne kompenzacije druga želi kompromis, tretja je za sporazum z Bolgarijo in zahteva dohod Srbije k Adriji tudi proti volji Italije. Nobena struja pa ne zaupa vladi. Kralj je izgubil svojo popularnost, Boji se vojaške lige, na drugi strani pa tudi Rusije. Zato je poklical Pasića k sebi ter mu razodel, da se namerava odreči prestolu. Pasić je to sporočil v Petrograd, kjer pa so rekli, da zdaj ni čas za abdikacije. Ker se kralj Peter navzlic temu ni hotel odreči svojemu načrtu, je zagrozil Pasiću, da bo demisioniral. Skratka, zmešnjava v Srbiji je velika, zlasti ker je kralj izgubil tudi vse zaupanje pri armadi.

Srbske priprave.

Iz Sofije poročajo: Preko Soluna je prispela v zadnjih tednih ogromna množina vojnega materiala, topov, strojnih pušk, letal, municije, tako, da je srbska armada za celo leto založena. Ali se srbska armada res pripravlja za novo ofenzivo proti Avstriji, je še negotovo. Dosedanja poročila pravijo, da je Srbija tozadevne pozive entente zavrnila.

Srbija in Grška.

Iz Aten poročajo: Vladni listi poudarjajo, da je Srbija, predno je izročila četverozvezi svoj odgovor, grško vlado o njega vsebini informirala. Srbija nudi v skladu z željami četverozveze Bolgariji koncesije tudi na desnem vardarskem bregu. Grška vlada bo srbsko vlado o svojem stališču še informirala. Ministrski predsednik Venizelos je obiskal srbskega poslanika, ter mu izjavil, da se bo Grška nahajala na strani Srbije, ako bi Bolgariji napadli. Drugi poluradni poročila grških listov dementira vesti o sestanku Venizelosa in Pasića.

* * *

Vojaške in politične konference v Sofiji.

Kralj Ferdinand je sprejel v zadnjih dneh razne vojaške osebnosti, med njimi opetovano vojnega ministra in šefa generalnega štaba. Tudi min. predsednik Radoslavov je bil večkrat pri kralju.

Radoslavov ostane zvest svojemu programu.

Ministrski predsednik Radoslavov je izjavil svojim zastopnikom agrarne stranke, da ostane neomajno zvest svoji politiki in da se bo vsaki drugi tendenci od-

ločno zoperstavil. V političnih krogih se govori, da namerava vlada sobranje razpustiti, ker je vsled nastopa Gennadijeve frakcije izgubila parlamentarno večino. Trdi se nadalje, da ponuja Srbija levi vardarski breg s Skopljem, Kočano, Doiranom, da pa odklanja takojšnjo okupacijo.

Novi vpoklici v Bolgariji.

Dunajski listi poročajo, da je bolgarski vojni minister vpoklical „prostovoljne domobrance“ (?) k 45dnevnim vojaškim vajam.

Razpoloženje v Bolgariji.

Dne 30. avgusta so se pričeli v Bolgariji divizijski manevri. Letina je pod streho in ura odločitve se bliža. — V Sofiji je bilo ustanovljeno nemško-bolgarsko kulturno društvo, ki je priredilo dne 17. avgusta svoj prvi koncert.

* * *

Razpoloženje v Romuniji.

Na Balkan poslani poročevalec „Tempa“ javlja, da je na Romunskem razpoloženje splošno za ohranitev miru. Filipescu se bridko pritožuje, da je Romunska zamudila pravi trenotek za pristop k četverozvezi. Tudi zdaj je možno, da ostane Romunija nevtralna, a težko je to spričo zmag na Poljskem. Tudi Take Jonescu toži, da je Romunija zamudila ugodni trenotek. Poročevalec je poskusil izvesti mnenje vlade in poroča, da je pomanjkanje municije glavni vzrok romunske nevtralnosti. Oficijelna Romunija ni danes na nobeno stran vezana in nima z nobeno državo dogovora.

Stališče Romunije.

Angleški krogi smatrajo, da se je Romunija s četverozvezo že sporazumela v vseh političnih vprašanjih. (Francoski listi pišejo, v zadnjem času kaj radi o raznih „sporazumih“, ne da bi imeli za te vesti konkretnih podlag.)

Ruske ponudbe Rumuniji.

Ruski poslanik Nelidov je izročil ministrskemu predsedniku Bratianu ponudbe ruske vlade. Na Bratianovo vprašanje, ali se zaveže Rusija, da po vojni ne bo vzela Besarabije zopet nazaj, ni hotel ruski poslanik ničesar odgovoriti. Bratianu je raditega označil ruske ponudbe za malo zadovoljive.

Izmišljene vesti.

Bolgarski in tudi romunski listi so vedeli v soboto povedati, da je stavila Nemčija Romuniji ultimatum radi prevoza orožja in municije za Turčijo. Tako romunska vlada, kakor tudi nemško poslaništvo v Bukarešti sta te vesti kot izmišljotne dementirale. Tudi poročilo, da se sestane romunska zbornica k odločilnemu zasedanju je neresnično. Po romunski ustavi se prične redno zasedanje parlamenta šele 28. novembra. Ako se naj parlament sestane prej, ga mora sklicati kralj s posebnim dekretom. To pa se ni zgodilo.

* * *

Nove ponudbe Grški.

Med grško vlado in entento so se pričela nova pogajanja. Četverozveza zahteva, da dovoli Grška prehod ententnih čet čez Solun v Srbijo ter ji ponuja za to uslugo kompenzacije v Mali Aziji.

Angleški listi zatrjujejo, da se pogaja Venizelos direktno z ostalimi balkanskimi kabineti, ne vedo pa povedati, s kakšnim rezultatom.

Grška misija na Francoskem.

V Neapel je dospel grški poslanec Bassa z nekim grškim polkovnikom. Potovala sta s političnimi nameni na Francosko. Oba sta pripadnika Venizelosu nasprotne stranke.

Nemčija in Amerika.

Iz Washingtona poročajo: Predsednik Wilson je sklenil, da se ne bo podal popreje na dopust, dokler ne bo rešena afera z Nemčijo.

Po poročilih francoskih listov je položaj znatno zboljšan. Zelo verjetno je, da bo celo Arabicafera že tekom prihodnjih dni mirno poravnana. O prekinjenju diplomatskih odnosov med Ameriko in Nemčijo ne more biti govora.

Wilsonove zahteve.

Newyorški listi javljajo, da bo stavil Wilson Nemčiji naslednje 4 zahteve: 1. Nemčija graja postopanje svojega U-čolna, ako je ta torpediral parnik „Arabic“ brez svarila. 2. Nemčija plača za uničenje „Arabica“ odškodnino ter 3. kaznuje poveljnika svojega U-čolna. 4. Nemčija se zaveže ustaviti delovanje svojih podmorskih čolnov, kolikor se nahaja to delovanje v nasprotju z mednarodnim pravom.

„New York World“ meni, da bo Nemčija 1. in 2. zahtevi rada ustregla, glede 3. in 4. pa bo predlagala nadaljna pogajanja. Wilson pa se baje ne bo spuščal v nikako poravnavo, ako ga Nemčija z dejstvi ne prepriča, da nima prav.

Nemški veleposlanik pri ameriškem državnem tajniku.

Reuter javlja: Nemški veleposlanik grof Bernsdorff je konferiral z državnim tajnikom Lansingom, kateremu je izjavil, da hoče Nemčija celo afero mirno poravnati, da pa še ni dobil podrobnih informacij iz Berlina. Kakor se poroča, je dal Lansing razumeti, da pričakujejo Združene države izjavo Nemčije v primernem času.

Bryan kot posredovalec v Evropi.

„Frankf. Ztg.“ poroča iz New Yorka: Bivši državni tajnik Bryan potuje v Evropo, kjer hoče posredovati med vojujočimi se državami.

Lansing svari.

Ameriški državni tajnik, Lansing, svari glede postopanja Nemčije pred prevelikim optimizmom.

Amerika in Anglija.

Angleška vlada je obvestila Zedinjene države, da bo v bodoče zopet pripuščala izvoz raznega blaga iz Nemčije in Avstrije v Ameriko, seveda pod pogoji, ki bodo omogočili angleško kontrolo. Ta koncesija angleške vlade je uspeh zadnje ameriške note Angliji.

Vojni cilj Nemčije.

V svojem velikem govoru v nemškem državnem zboru, se je izjavil nemški državni kancelar tudi o vojnem cilju Nemčije ter je dejal: Nastati mora nova Evropa. Angleška politika balance of power (ravnotežja) mora izginiti. Nemčija si mora svojo pozicijo tako izgraditi, da ostale države nikdar več ne bodo smele misliti na politiko obkoljevanja. Nam in vsem narodom v blagor moramo izvojevati svobodo morja. Biti in ostati hočemo branitelji miru in svobode velikih in malih narodov.

Angleški zunanji minister sir E. Grey je objavil proti Bethmannovim izvajanjem obširen članek, v katerem skuša konstatirati iz zgoraj navedenih besed nemškega državnega kancelarja nemški program bodočnosti. Grey pravi: Nemčija hoče imeti kontrolo nad usodo vseh ostalih narodov, ona hoče biti zaščitnica njihovega miru in njihove svobode. To pomenja železni mir pod prusko zaščito in nemškim vrhovnim gospodstvom. Nemčija sama bi uživala svobodo, raztrgati mednarodne pogodbe, svobodno jih uničiti, zavrniti vsako posredovanje, pričeti vojno, kadar bi se ji ljubilo, svobodno v vojni prekršiti vse predpise civiliziranega vojevanja in človečnosti, pri tem pa svobodno tržiti in voziti po morju. Pametno bi bilo, se pečati z vprašanjem svobodnega morja, toda ne prej, predno nismo zavarovani proti nemškim metodam na kopnem in na morju. — Nemčija hoče priti na prvo mesto, in mir za druge narode bi bil takšen, kakršnega bi ona hotela. Nemški finančni minister je poleg tega izjavil, da bodo morali prevzeti breme vojnih stroškov oni, katere je izvolil imenovati za povzročitelje vojne. To se pravi: Nemčija hoče, da bi ji narodi, ki so se uprli njenim načrtom, skozi desetletja plačevali tribut. Nemčija se torej vojuje za nadvlado in za tribut. Dokler je temu tako, tako dolgo se bomo mi in naši zavezniki borili za pravico do življenja, ne pod nemškim gospodstvom, temveč v svobodi in varnosti.

„Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ se kar najostreje obrača proti tem izvajanjem angleškega ministra, ki so zavijanja, katera ne zaslužijo odgovora. Nemčija se ne bori za hegemonijo v Evropi, temveč proti brutalni, nasilni nadvladi Anglije, ki je s pomočjo svoje politike in svojega brodovja razcepila države kontinenta v dva sovražna tabora, ki se naj bi razmesarila v prospeh egoističnih angleških računov.

DNEVNE VESTI.

Cesar je sprejel v nedeljo min. predsednika grofa Stürgkha v daljši avdijenci. Načelnik vlade je poročal vladarju o rezultatih ministrskih posvetovanj, ki so se vršila tekom prejšnjega tedna.

Deputacija ogrskih in hrvatskih mest in županij se je v sredo 2. t. m. v veliki avdijenci poklonila cesarju v Schönbrunnu. Deputacijo je vodil ministrski predsednik grof Štefan Tisza, posebni skupini hrvatskih delegatov je pa načeloval ban baron Skerlec. Svečana prireditve ni bila le manifestacija dinastične zvestobe ogrsko-hrvatskih dežel, temveč v smislu izjav ogrskih državljanov tudi prireditve velepolitičnega značaja. Cesar je v odgovor na Tiszov nagovor poudaril veselje, da vidi pri sebi zastopnike Ogrske in njenih postranskih dežel. Na hrvatski nagovor bana Skerleca se je cesar zahvaljeval Hrvatom za njih odlične čine in vztrajnost v teh težkih časih. Po avdijenci so bili Ogri in Hrvati gostje dunajskega občinskega sveta, v četrtek zvečer pa jim je avstrijski ministrski predsednik grof Stürgkh priredil slavnostno pojedino.

Konec moratorija. Z dnem 31. avgusta ugasne zadnja moratorijska naredba (izvzemši posebne določbe, ki veljajo za Galicijo in Bukovino). Ker

bodo istočasno odpravljene tudi utesnitve glede terjatve napram kreditnim zavodom, je s tem motorij v Avstriji sploh popolnoma odpravljen, najboljši dokaz, na kako zdravi podlagi se nahaja naše narodno gospodarstvo.

Spomenica o ukrepih vlade v vojnem času. Vlada je izdala posebno spomenico, ki vsebuje obširen sistematičen pregled vseh njenih ukrepov, odrejenih povodom vojne. Knjiga je razdeljena v naslednje oddelke: 1. Aprovizacija in kmetijstvo. 2. Trgovina, industrija, obrt, rudarstvo. 3. Železnice, plovba, pošta in brzojav. 4. Kreditna in splošna finančna uprava. 5. Justica. 6. Pouk. 7. Splošna oskrbovalna organizacija. 8. Varstvena policija. Knjigo je dobiti v c. kr. dvorni in državni tiskarni za 5 K.

Ukrepi vlade za izboljšanje materialnega položaja državnih uslužbencev. Vlada objavlja vrsto ukrepov, ki naj služijo izboljšanju materialnega stanja državnih uslužbencev. Predvsem je ukrenila, da se sistemizirana izpraznjena mesta zopet redno zasedejo, nadalje dovoljuje tudi v vojnem času razne, po službeni pragmatiki pripustne fakultativne udobnosti materialnega značaja in končno se je odločila, dovoljevati državnim uslužbenecem do vstevši 8. činovnega razreda izredne podpore, za katere je treba vložiti posebne motivirane prošnje in ki se bodo izplačevale po individualni potrebnosti in vrednosti prosilčevi.

Državna podpora za rodbine v vojno poklicanih je bila naslednja: Izdatek za vse kronovine znaša v tem času: 512,907.095 K 02 v in sicer po kronovinah razdeljeno 93,907.866 K 57 v za Nižje Avstrijsko 12,778.691 K 58 v za Gornje Avstrijsko, 4,076.717 K 82 v za Solnograško, 21,955.547 K 53 v za Štajersko, 7,103.671 K za Koroško, 10,136.606 K 30 v za Kranjsko, 32,639.294 K 21 v za Primorsko, 29,207.149 K za Tirolsko, 193,459.837 K 98 v za Češko, 62,786.752 K za Moravsko, 20,328.184 K 94 v za Šlezijo, in 24,526.776 K 18 v za Dalmacijo. Izkaza o podporah za Galicijo in Bukovino ni in se je toraj zgoraj navedena skupna vsota podpor še za znatne milijone povečala. Za podpore avstrijskim državljanom v inoemstvu se je do konca aprila izdalo 10,669.300 kron 92 vin. Te svote kažejo kako ogromne žrtve doprinaša država za podpiranje tistih, ki so prizadeti po vojni.

Prepovedane barve. Policijsko ravnateljstvo v Pragi je izdalo sledeči razglas: Prodaja trobojnic, kokard itd. modro-belo-rdeče barve v katerekoli sestavi teh barv, kakor s takimi barvami okrašenih predmetov, se sploh prepoveduje. Kdor se proti temu pregreši, bo po § 11. cesarske naredbe z dne 20. aprila 1854. kaznovan z globo od 2 K do 100 K, oziroma z zaporom od 6 ur do 14 dni. — Češki listi javljajo, da je „Školska Matica“ izdala poziv, naj se ji čim prej vrnejo s trobojnico okrašeni nabiralniki, da preskrbe nove.

Za stotnika je povišan nadporočnik Adolf Kilar, 80. polka. Gosp. stotnik je doma iz Tržiča.

Umrli je na Bledu znameniti slikar Julij Paeyer, ki je bil s pomorskim kapitanom Weyprechtom vodja svoječasne avstrijske ekspedicije na severni rtič, katera ekspedicija je razkrila Franc-Jožefovo deželo. Pokojnik je bil mnogo let tako slab na obeh, da ni skoro ničesar videl. Truplo so prepeljali na Dunaj.

Odlikovanje. Podpolkhnika generalnega štaba, Milan vit. Bleiweis-Trsteniški, sedaj dodeljen nekemu samostojnemu oddelku ob severo-vzhodnji fronti, je odlikovan z vojaškim zaslužnim križcem III. razreda z vojno dekoracijo v priznanje hrabrega ponašanja pred sovražnikom.

Iz italijanskega vjetništva je pisal svojemu očetu v Ljubljani goriški duhovnik Ivan Frank, da se nahaja v Florenci Belvedere od 17. julija.

Obsodbe radi prestopka navijanja cen po § 7 ces. odr. z dne 1. avgusta 1914., drž. zak. št. 194. pred okrajnim sodiščem v Kranju. Pred tukajšnjim okrajnim sodiščem se je pred kratkim moralo zagovarjati več oseb, iz Cerkelj, Požen-

ka in Šmartna, ker so zaplenjeno žito brez uradnega dovoljenja in za odušne cene razpečavale. Obsojene so bile na zapor od 3—5 dni, poleg pa še na občutno denarno kazen.

Promenadni koncert priredi tukajšnja godba prostovoljne požarne brambe jutri ob 11. uri dopoldne na glavnem trgu. Vspored: 1. I. Fučik: „Triglav“, koračnica; 2. Pazeler: „Spomini na Herkulove toplice“, valček; 3. Jenko: „Kje so moje rožice?“, pesem; 4. Dubetz: „Ogrska koračnica povodom kronanja“; 5. A. Pöschl: „Drugi del venca slovenskih pesmi“, potpuri; 6. A. Pöschl: „Pod lipo“, štajerska pesem; 7. * * * „Plemeniti vitez princ Evgen“, zgodovinska koračnica.

Vinko Kolšek †. V Šoštanju je umrl po dolgi mučni bolezni tamkajšnji c. kr. notar gospod Vinko Kolšek v 59. letu svoje starosti. Pokojni je bil vrl narodnjak, ljubeznjiv in koncilijanten značaj in njegova smrt bo vzbudila v spodnještajerskih krogih odkrito žalost. Užaloščeni rodbini izrekamo iskreno sožalje. Blagi pokojnik naj počiva v miru!

Oklic. Kakor so po naredbi ministrstva za notranje stvari in justičnega ministrstva z dne 25. julija 1914., drž. zak. št. 165, prepovedano vsakršne objave v časopisju o načrtu in smeri vojaških operacij naših čet, dalje o njih premikanju, moči in kraju, kjer so postavljene ali o legi in stanju utrd, ravno tako je v smislu te prepovedi najstrožje prepovedavo fotografiranje transportov čet in njih taborišč, dalje transportov ranjencev in utrdbenih naprav. Paziti je treba najstrožje na table, postavljene v bližini utrd, taborišč itd., s katerimi se prepoveduje fotografiranje in približanje in se brezpogojno pokoriti klicom in ukazom straž in žendarmerskih patrulj.

Osebnosti. Profesor na drugi državni gimnaziji v Ljubljani dr. Ivan Lokar je premeščen na višjo realko v Idriji, profesor na višji realki v Idriji dr. Matej Potočnik je pridržen za šolsko leto 1915/16 v službovanje državni gimnaziji v Kranju.

Svarilo. Uradno se sporoča, da so mnogi avstrijski državljani v nevturalnih državah zlasti v Ameriki zaposleni kot delavci, inženirji itd. v obratih, ki izdelujejo vojni material za naše sovražnike. Državljan, ki so se tako daleč spozabili, da pomagajo sovražni bojni sili in škodujejo boreči se monarhiji, si ne nalagajo le težke moralne krivde, temveč zagrešijo tudi zločin proti oboroženi sili monarhije v smislu § 327. voj. kaz. zak. Ta zločin se kaznuje z 10 do 20letno težko ječo oziroma s smrtjo na vešalih brez ozira na to, da je bil zagrešen v inozemstvu.

Razveljavljeni doktorski diplomi. Domobransko ministrstvo je črtalo iz zapisnika zdravnikov vse tiste zdravnike, ki so si doktorsko diplomu pridobili na italijanskem vseučilišču ter je te diplome razveljavilo.

Proti vohonom. Na Koroškem se uradno razglša: Kaže se, da razpolagajo italijanski vohuni s sredstvi, s pomočjo katerih morejo sporočiti svoje informacije tekom malo ur našemu sovražniku. Kdor razkrije tako sredstvo in omogoči zalotiti storilca, dobi 5000 kron nagrade.

Prepoved konje z razvidnicami odstraniti iz njihovih nabornih krajev. Z ukazom c. kr. domobranskega ministrstva z dne 30. julija 1914, drž. zak. št. 179, se je izdala prepoved, konje z razvidnicami odstraniti iz njihovih nabornih krajev. Na to se vnovič opozarja občinstvo, s pristavkom, da se prestopki te prepovedi kaznujejo z denarjem 600 K, s katero globo se lahko združi zapor do enega meseca.

Skrb za vojake-slepce. C. kr. deželno predsedništvo pozivlja vojake, ki so na vojni izgubili eno oko ali celo obe oči, da se zglašajo pri mestnem magistratu v Ljubljani, ali pri svojih okrajnih glavarstvih zaradi bodoče preskrbe. S seboj je prinesiti rojstni in domovinski list, vojaško knjižico in eventualno druge listine.

Črnovojniško okrajno zapovedništvo se je dne 31. avgusta 1915 iz stare domobranske vojašnice preselilo v poslopje Lichtenthurnovega za-

voda na Ambroževem trgu št. 8. — Tudi domobransko dopolnilno okrajno poveljstvo se je tja preselilo.

Vojna in najemščine. Sodišča so doslej glede pravnega vpliva vojnih dogodkov na najemninske in zakupne pogodbe izdala različne sodbe. Na prošnjo pravosodnega ministrstva se je najvišje sodišče v plenissimarnem senatu posvetovalo o tem vprašanju in je razsodilo: 1. Če je moral najemnik vsled grozečega sovražnega napada ali na oblastveni ukaz pri približanju sovražnika zapustiti najete prostore, mu načeloma ni plačati najemščine do časa, da se res vrne ali mu je vsaj dana možnost, se vrniti. 2. Če je bil najemnik v takih slučajih prisiljen, zapustiti svojo stanovanjsko ali kupčijsko upravo, potem mu je uvažuje vse okoliščine vsakega posameznega slučaja, odpustiti razmeren del najemščine.

Reka Kolpa proglašena za inficirano. Hrvatski listi javljajo: Reka Kolpa, od Karlovca do izliva v Savo, je proglašena za inficirano od bacilov kolere. V Karlovcu in v drugih krajih je prepovedano, se v reki kopati, prati, loviti ribe. Kolera se je pojavila najprvo v dveh, ob Kolpi stoječih hišah v Karlovcu. Hiši sta strogo izolirani.

Blagovni vzorci, namenjeni vojakom na bojnem polju. Vsled odloka c. kr. trgovskega ministrstva, se je razpošiljanje blagovnih vzorcev, namenjenih vojakom na bojišču, pod pogoji, ki so bili svoj čas naznanjeni, razširilo še na več vojnih pošt. Vojnopoštni uradi, na katere odsihmal lahko pošiljamo blagovne vzorce, naslovljene vojakom na bojišču, so ti-le: št. 8, 9, 10, 11, 14, 16, 17, 23, 26, 31, 34, 39, 45, 46, 48, 51, 53, 55, 58, 59, 60, 61, 62, 65, 69, 73, 76, 77, 78, 81, 85, 88, 90, 91, 93, 94, 95, 96, 97, 99, 105, 106, 107, 108, 109, 113, 116, 119, 126, 129, 130, 136, 140, 143, 145, 149, 150, 151, 154, 155, 157, 158, 160, 164, 168, 169, 170, 176, 179, 180, 186, 187, 188, 189, 191, 201, 207, 208, 210, 211, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 251, 254, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 350, 504, 506, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615 in 630.

Ustreljen po prekem sodu. Ivan Brence, posestnik in krčmar v Dovjem št. 10, na Kranjskem, je bil dne 24. avgusta 1915 radi razžalenja veličanstva in državi sovražnih izjav od poljskega sodišča c. in kr. 5 armadnega etapnega poveljstva po prekem sodu ustreljen.

Grad Schrattenberg pri Uzmarktu na Zgornjem Štajarskem, v katerem je bil nastanjen rekonvalescentni oddelek našega domačega pešpolka št. 17, je 26. t. m. iz neznanega vzroka do tal pogorel. Erarično imetje se je večinoma rešilo, vničeno je pa vse drugo kakor: velika dvorana s prekrasnimi freskami iz leta 1650 in soba s stariimi dragocenimi oljnatimi slikami. Polovica ranjencev in okrevajočih je za silo v bližnjem Scheiflingu in Št. Lorencu nastanjenih, druga polovica bolj zdravih pa kampira na prostem. Grad Schrattenberg je last kneza Schwarzenberga, ki ga je dal vojaški oblasti na razpolago. V njem je prenočeval pred približno 100 leti Napoleon, ko se je vračal z Dunaja ter je tudi vsa prekrasna oprava njegove spalnice pogorela. Kakor čujemo se premesti rekonvalescentni oddelek št. 17. zaenkrat v Judovo ali Knittelfeld, potem pa najbrže v Dunajsko Novo mesto.

Nenavadna pisava in jezik pri zasebnem dopisovanju. Občinstvo se opozarja, da raba pisave, ki ni splošno znana (kakor n. pr. pisava za slepce, stenografija in dr.) ali takega jezika (kakor n. pr. albanščina, kitajščina, esperanto i. dr.) za dopisovanje v pismenih pošiljativah, ki se morajo po obstoječih predpisih oddajati odprte, povzroča znatno zamudo pošiljatve, vsled česar naj se vsakdo, ki mu je na tem ležeče, da se njegova korespondenca hitro dostavi, poslužuje splošno znane pisave in jezika.

P. n.

Usojam si uljudno naznaniti, da začasno opustim svojo

gostilno na Klancu 41.

Zahvaljujoč se za sedanje naklonjenost, beležim z odličnim spoštovanjem

Ivan Graiser.

Klanc, 31. avgusta 1915.

41

Slav. županstvom naznanjamo, da se dobivajo tiskovine „Potrdilo o istovetnosti“, kom. 2 v. v tiskarni „Sava“, Kranj.

Štev. 50.

Kr. š. sv.

RAZGLAS.

Za začasno nastanjenje ljudske šole v Kranju se potrebuje nekoliko sob v zasebnih hišah. Tisti cenjeni someščani, ki bi hoteli oddati v ta namen kako sobo v najem, naj blagovolijo to javiti podpisnemu, najkasneje do 15. t. m.

Krajni šolski svet v Kranju,
dne 3. septembra 1915.

42

Največja slovenska hranilnica!

Največja slovenska hranilnica!

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

V LJUBLJANI PRESERNOVA ULICA št. 3.

Sprejema vloge vsak delavnik
in jih obrestuje po

4¹/₂ 0/0

brez odbitka.

Denarnega prometa do konca leta 1914
vlog dne 30. junija 1915
rezervnega zaklada

740 milijonov kron,
46 mil. 800 tisoč K,
1 mil. 330 tisoč K.

Sprejema vloge vsak delavnik
in jih obrestuje po

4¹/₂ 0/0

brez odbitka.

Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

8 12—10

Suhe gobe

in druge deželne pridelke v vsaki
množini po najvišjih dnevnih cenah
kupuje

M. RANT, KRANJ

trgovina mešanega blaga in deželnih pridelkov

Trboveljski in češki premog.

Restavracija pri kolodvoru

priporoča dobro kuhinjo, pristna vina, češko
budjeviško pivo.

Lep senčnat vrt.

5 52—36

! Poletje!

Naistarejša

trgovina

Ferd. Sajovic

v Kranju

(poprej J. C. Pleiweiss)

priporoča za

svojo bogato zalogo.

modnega blaga, sukna za ženske obleke, kambrika, levantina in batista za
bluze in obleke, ševijotov, kamgarnov in lodnov, šifona, bele kotenine in
platna za rjuhe, cvilha za žimnice, satenastih in pisanih posteljnih odev, kakor
tudi vsega drugega manufakturnega blaga. Volneni robci, pleti, najnovej-
ši vzorci in najboljše kakovosti. Srajce, jopice in hlače moške.

Svilnati robci najnovejših vzorcev.

! Poletje!

2 52—36

Najbolj varno naložen denar v vsem
političnem kranjskem okraju!

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

Splošni rezervni zaklad
(lastno premoženje) nad
378.000 kron!

Hranilnica posoja na zemljišča po 5¹/₂% na leto
in na amortizacijo v 45 letih, tako da na primer
dolžnik v teku 45 let popolnoma poplača poso-
jilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsa-
kega pol leta po 3 krone.

Koncem leta 1914. je bilo
stanje hranilnih vlog nad

5 milijonov 337 tisoč kron.

Posojil na zemljišča ter posojil občinam
nad 4 milijone kron.

4¹/₂ 0/0

brez odbitka rentne-
ga davka, katerega
plačuje hranilnica iz
lastnega. Narasle in
nedvignjene vložne
obresti pripisuje h ka-
pitalu vsakega pol leta
— to je dne 30. junija
in dne 31. decembra
— ne da bi bilo treba
vlagateljem se zgla-
šati radi tega pri hra-
nilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg
lastnega rezervnega zaklada mestna občina
Kranj z vsem svojim premoženjem in z vso
svojo davčno močjo. Da so hranilne vloge
res varne, priča zlasti to:

da vlagajo v to hranilnico tudi so-
dišča denar mladoletnih otrok in
varovancev, ter župnišča cerkveni
denar.

Ta najstarejši in največji denarni za-
vod na celem Gorenjskem uraduje

v Kranju na rotovžu

vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in vsak
tržni dan tudi od 2. do 4. ure popoldne.

1 12—29